

Soạn bài: Chiếc lược ngà

Soạn bài: Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

Đọc hiểu văn bản

Câu 1:

a. Kể tóm tắt đoạn trích:

Ông Sáu xa nhà đi kháng chiến. Mãi đến khi con gái lên tám tuổi, ông mới có dịp về thăm nhà, thăm con. Bé Thu không nhận ra cha vì vết sẹo trên mặt làm cho em không giống với cha trong bức ảnh chụp chung với má. Em đối xử với ba như người xa lạ. Đến lúc Thu nhận ra cha, lúc tình cha con thức dậy mãnh liệt trong em thì cũng là lúc ông Sáu phải ra đi. Tại khi căn cứ, người cha dồn hết tình cảm yêu quý, nhớ thương đưa con vào việc làm chiếc lược bằng ngà voi để tặng cô con gái bé bỏng. Trong một trận càn, ông hy sinh. Trước lúc nhắm mắt ông còn kịp trao cây lược cho người bạn để gửi cho con.

b. Các tình huống bất ngờ:

- Tình huống không chịu nhận ba của bé Thu là bất ngờ đầu tiên. Anh Sáu đi kháng chiến chống Pháp từ khi bé Thu chưa đầy một tuổi. Sau tám năm xa cách, anh trở về, đưa con gái không chịu nhận ba. Đến lúc bé Thu nhận ra và gọi anh bằng ba là lúc anh phải ra đi nhận nhiệm vụ mới.
- Tình huống thứ hai: Anh Sáu hứa sẽ mang về tặng con một cây lược. Những ngày chiến đấu trong rừng, anh Sáu cặm cụi làm chiếc lược bằng ngà cho con gái. Chiếc lược đã làm xong nhưng chưa kịp trao cho con gái thì anh hi sinh.

Câu 2:

a. Diễn biến tâm lí, hành động của bé Thu:

- Trước khi nhận anh Sáu là ba

- Thái độ xem anh Sáu như người xa lạ: khi anh Sáu gọi " Thu , con " , bé thu giật mình , tròn mắt nhìn , ngờ ngác , lạ lùng và chạy kêu thét " Má!"
- Ương ngạnh, đáng yêu: nó nhất định không chịu gọi anh Sáu bằng ba mà luôn nói trống "cơm chín rồi", "vô ăn cơm", "cơm sôi rồi, nhão bây giờ".

- Sự phản ứng của em chứng tỏ em có cá tính mạnh mẽ, có tình yêu cha sâu sắc. Tình yêu ấy đã khắc ghi trong trái tim ngây thơ đầy kiêu hãnh nên em không chấp nhận người đàn ông có sẹo là cha.
- Từ khi nhận anh Sáu là cha
- Khi nghe ngoại giải thích (vết sẹo) nó tỏ niềm ân hận day dứt "nằm im, lặn lội, thờ dài như người lớn" .
- Anh Sáu chào "Thôi ! ba đi nghe con" thì tình cảm trong Thu bỗng trở dậy mãnh liệt bằng tiếng gọi "Ba...a...a...ba" xé sự im lặng , xé ruột gan mọi người . Tiếng gọi thể hiện cảm xúc dồn nén bị vỡ òa , thể hiện tình yêu sâu sắc mà thu cất giữ trong sau thẳm tâm hồn. Hành động như con sóc chạy đến anh Sáu ôm hônhôn cả vết sẹo. Cảm động hơn nữa là khi chứng kiến cảnh Thu bám chặt người ba như sợ ba đi mất.

b. Tính cách nhân vật bé Thu

- Tình cảm mạnh mẽ sâu sắc nhưng cũng rất dứt khoát, rạch ròi.
- Có nét cá tính cứng cỏi đến mức ương ngạnh nhưng vẫn là đứa trẻ hồn nhiên, ngây thơ.

c. Nghệ thuật miêu tả tâm lí của tác giả:

Cách miêu tả diễn biến tâm lí thành công : Từ chỗ Thu ngạc nhiên hoảng sợ đến lạnh lùng, cuối cùng là sự bùng nổ những yêu thương do bị dồn nén. Thể hiện được điều đó chứng tỏ tác giả am hiểu tâm lý trẻ em, yêu mến, trân trọng những tình cảm trẻ thơ.

Câu 4:

Người kể chuyện trong vai một người bạn thân thiết của ông Sáu, không chỉ là người chứng kiến khách quan và kể lại mà còn bày tỏ sự đồng cảm, chia sẻ với các nhân vật; cảm nhận được tình cha con sâu nặng trong hoàn cảnh éo le thông qua nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật, nghệ thuật xây dựng tình huống truyện bất ngờ mà tự nhiên của tác giả.

Chọn cách kể chuyện như vậy có nhiều tác dụng:

- Làm cho câu chuyện trở nên thật và đáng tin cậy.
- Nhân vật được nhìn nhận, đánh giá khách quan.

Người kể có thể kể linh hoạt, tự do những gì diễn ra với nhân vật.